



Mr Svetlana Mandić
Elektronski mediji
(vježbe)

Osnovne studije – *Sportski novinari i treneri*

Fakultet za sport i fizičko vaspitanje

Univerzitet Crne Gore



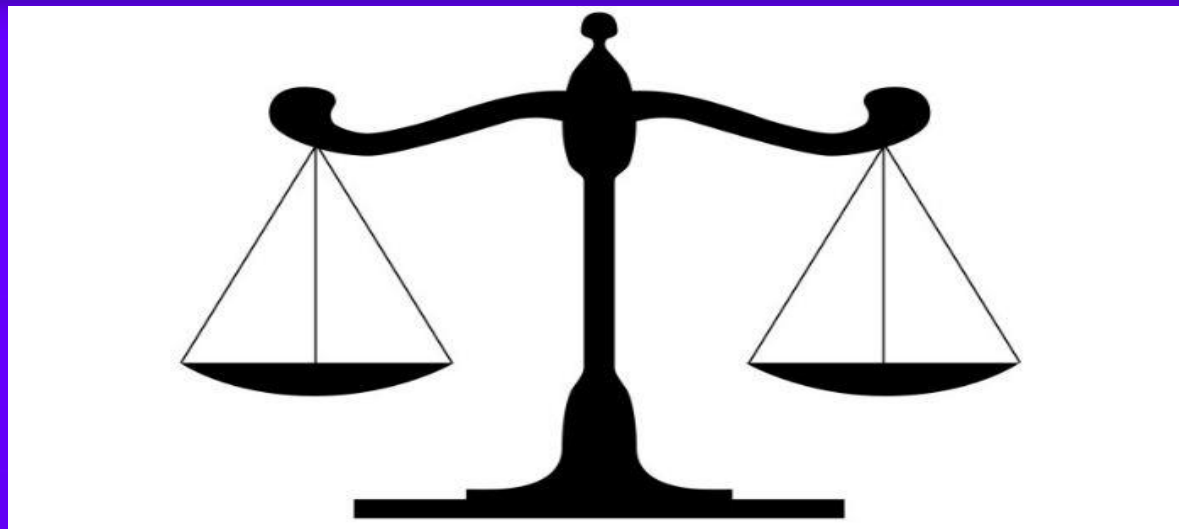
**Novinarstvo predstavlja vještinu
suočavanja sa izazovima popunjavanja
praznog prostora**

(Rebeka Vest, New York Herald Tribune)



Kontakti:

- Lični adresar – neprocjenjivi izvor informacija
- Novinaru/ki je potrebna priča, onome ko donosi ili proizvodi vijesti potreban je publicitet
- Podvući crtu između prijateljstva i profesionalnog odnosa
- Zadržati nezavisan i objektivan stav
- Novinar/ka ne smije dozvoliti da nekome duguje protivuslugu



U medijima ima previše saopštenja za novinare. Postala je uobičajena praksa da automatski uzimaš izjavu nekog ministra, a potom i nekog iz opozicije. Zaboravlja se da svi ti ljudi jednostavno daju politička saopštenja svojih partija. Mene lično to zamara, a mislim da ni javnost iz takvih izjava ne može da sazna ono što već ne zna. Unaprijed se zna šta će ko reći, nema ničeg novog što bi doprinijelo boljem razumijevanju problema.

(Hari Redlajf, šef Biroa, CBS News)

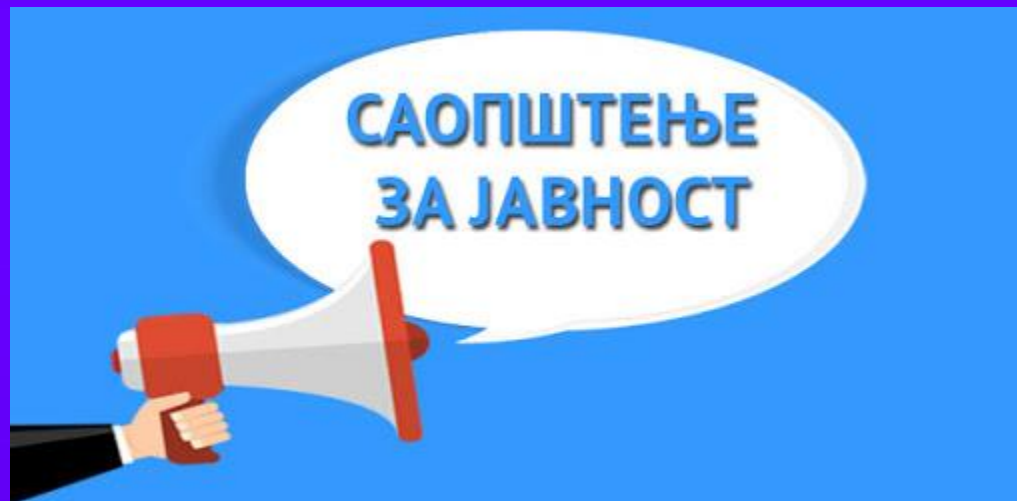


- **Političari /ke su gotovo uvijek spremni za saradnju – zato uzeti samo relevantne i objektivne informacije, a izbjeći “praznu” retoriku “lovaca” na glasove**
- **Političare/ke ne smijete zloupotrebjavati – “koristiti” ih sa mjerom**



Unaprijed utvrđeni događaji:

1. Protest
2. Konferencija za novinare
3. Promocije
4. Događaji (privredni, sportski, kulturno-umjetnički, zabavni...)



Saopštenja za javnost:

- **Pripremna:** obavještavaju o događajima, projektima ili programima koji treba da se dogode ili sprovedu
- **Aktuelna:** daju podatke o događajima koji se odigravaju u vrijeme izdavanja saopštenja
- **Lokalna:** dolaze iz određenih oblasti i u vezi su sa „vijestima iz moga kraja”
- **Ekskluzivna:** dostavljena jednoj agenciji, novini ili jednoj radijskoj ili TV stanici s pravom da ga objavi isključivo ta agencija, novina, radijska, odnosno TV stanica.



- **Lažna vijest** je medijski izvještaj koji u sebi sadrži nedvosmisleno pogrešne tvrdnje, tj. informacije koje ne odgovaraju činjenicama. Za razliku od **greške** u izvještavanju, lažna vijest podrazumijeva svjesno dezinformisanje javnosti. Drugim riječima, to je informacija koju je neko izmislio i predstavio kao stvarnu vijest, ili je objavio znajući da nije tačna
- **Collins Dictionary** proglasio je “**fake news**” (lažna vijest) za riječ koja je obilježila 2017. god. Kako navode, upotreba ovog termina je od 2016. porasla za 365%



Iz pozicije konzumenta medijskog sadržaja, razlika između objavljivanja i prenošenja lažnih vijesti nije značajna, jer se svakako radi o medijskom izvještaju koji sadrži neistinite informacije. Ali, prenošenje lažne vijesti nekada može biti opasnije od samog izmišljanja istih. Ukoliko lažnu vijest objavi anonimni i slabo čitan portal, ali je prenese dobro poznat medij koji ima veću kredibilnost, njeni se negativni efekti pojačavaju. Posebno poguban efekat na kredibilnost medija u cjelini ima pojava širenja lažnih vijesti i drugih oblika dezinformacija od strane profesionalnih novinskih agencija.



FAKE NEWS

- Medijske kuće plaćaju agencijske servise, pa se od agencija očekuju provjerene i tačne informacije, te se agencijske vijesti gotovo uvijek prenose bez dodatnih provjera. Ukoliko agencija objavi lažnu vijest ona će se raširiti mnogo brže i imaće veći domet nego objava takve vijesti na anonimnim online portalima, koje medijski profesionalci svakako ne smatraju kredibilnim izvorom informacija
- Proglašavanje svih “nepodobnih” vijesti lažnim vijestima najviše šteti kredibilnim medijima i pogoduje onima koji zaista objavljuju lažne vijesti



FAKE NEWS

- Motiv za stvaranje i širenje lažnih vijesti može biti namjera da se oblikuje mišljenje javnosti o određenoj temi i o njoj stvori pogrešna percepcija u javnosti. Razlozi za to mogu biti politički, ideološki ili ekonomski. Ovakve lažne vijesti često se preklapaju sa drugim oblicima medijskih manipulacija, kao što su teorije zavjere i pristrasno izvještavanje
- Izmišljanje spektakularnih “vijesti” jedna je od taktika za privlačenje javnosti i podizanje virtuelnog “tiraža” portala koji objavljuju ovakve vijesti. Ekskluzivan medijski sadržaj koji niko drugi nema može donijeti više posjeta stranici koja ga je objavila, čime se povećava i prihod od oglasa na toj stranici



FAKE NEWS

U praksi se dešava i da se netačne informacije prenose bez namjere širenja lažnih vijesti i tada ih tretiramo kao novinarsku grešku. Do toga najčešće dolazi zbog neprovjeravanja informacija koje se objavljuju u želji da se što prije objavi vijest koja je ekskluzivna. Online mediji su pod posebnim pritiskom da brzo objave što više sadržaja i tako se istaknu u odnosu na konkurenciju.

U ogromnom broju slučajeva, upravo je taj “diktat brzine” uzrok neprofesionalnog tretiranja vijesti koje se prenose i izostanka provjere i utvrđivanja činjenica prije preuzimanja vijesti iz drugih medijskih izvora



FAKE NEWS

Korisni savjeti:

- Nemojte pročitati samo naslov
- Provjerite ko je objavio vijest
 - Provjerite impressum
- Provjerite datum i vrijeme objave
 - Provjerite ko je autor/ka
- Provjerite korištene poveznice i izvore
 - Čuvajte se potvrde vaših stavova
- Provjerite vijest kod drugih izvora
 - Razmislite prije nego podijelite



Vježba:

Naći lažnu vijest na nekom portalu i objasniti kako ste utvrdili da je ta vijest lažna



HVALA NA PAŽNJI !